

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
12/584-

Dato
18.04.2012

Departementets tilskuddsforvaltning

Det vises til brev av 13. mars fra kontroll- og konstitusjonskomiteen og mitt brev av 20. mars vedrørende ovennevnte.

Komiteen ber om at departementet foretar en gjennomgang og kvalitetssikring av interne rutiner i prosesser som gjelder forvaltning av tilskudd. Videre ber komiteen om informasjon om praktiseringen av ulike lov- og regelverk ved håndteringen av tilskuddsforvaltning. Det bes videre om at departementet går gjennom alle tilskudd som er gitt i 2011, med sikte på å undersøke om relevant regelverk er fulgt og hva man vil gjøre for å sikre en tilskuddsforvaltning som er i tråd med økonomireglementet framover.

Jeg vil innledningsvis vise til Finansministerens svarbrev av 21. mars 2012 til komiteen hvor det gis en gjennomgang av bestemmelser og regelverk som har betydning for tilskuddsforvaltningen og ansvarsfordelingen i oppfølgingen av Regjeringens eget økonomiregelverk og rutiner som er fastsatt av forvaltningen selv. Forvaltningens eget økonomiregelverk inneholder bestemmelser som er ment å ivareta Stortingets bevilgningsreglement. Videre må forvaltningen sikre at Stortingets vedtak og forutsetninger følges opp, herunder hvordan dette skal organiseres og hvilke virkemidler som bør tas i bruk for å sikre dette. Forvaltningsloven ligger til grunn for saksbehandling og vedtak som gjøres av forvaltningen, herunder bestemmelsene om habilitet og alminnelige prinsipper for god forvaltningsskikk som kommer til anvendelse i forvaltningen av tilskudd.

Departementet legger økonomireglementet, bevilgningsreglementet og forvaltningsloven til grunn ved håndteringen av tilskudd. Departementet har utarbeidet maler for tilskuddsbrev som skal sikre at kravene i økonomiregelverket ivaretas. Forvaltningen

av tilskudd er dokumentert og krav om oppfølging og kontroll er ivaretatt i tilskuddsbrev og interne rutiner. Departementets interne rutiner og arkiv- og saksbehandlingssystemet skal sikre god dokumentasjon av saksbehandlingen og departementets oppfølging og kontroll, herunder dokumentasjon og oppfølging av rapporteringen fra tilskuddsmottakere. I basisprogrammet for nytilsatte i Olje- og energidepartementet inngår obligatorisk opplæring i forvaltningsloven og offentleglova. I tillegg tilbys øvrige ansatte jevnlig kurs i forvaltningsloven.

I tråd med forvaltningsloven har alle involverte i saksbehandlingen og ansatte i departementet et selvstendig ansvar for å vurdere sin habilitet i enkeltsaker og opplyse om det foreligger konkrete forhold som gjør at det kan reises tvil om vedkommendes habilitet. Forvaltningslovens regler om habilitet gjelder også for statssekretærer og politisk rådgiver. For statsråden gjelder reglene i egenskap av departementssjef. Dersom administrasjonen blir oppmerksom på mulige habilitetskonflikter, vil politisk ledelse bli gjort oppmerksom på det. I tvilsspørsmål forelegges dette Lovavdelingen i Justisdepartementet. Med bakgrunn i gjennomgangen av tilskudd som er gitt i 2011, er det ikke funnet brudd på forvaltningslovens regler om habilitet.

Departementet har i all hovedsak delegert forvaltningen av tilskuddsordningene. Eksempler på slike ordninger er tilskudd til utjevning av overføringstariffer (NVE), tilskudd til skredforebygging (NVE), tilskudd til museums- og kulturminnetiltak (NVE), forskningsbevilgninger (hovedsakelig Norges forskningsråd), tilskudd som gis fra Energifondet (Enova) og tilskudd som gis fra CLIMIT (Gassnova). Slike tilskuddsordninger er ikke omtalt videre i dette brevet.

Vedlagt følger en liste over de tilskudd som departementet har gitt i 2011. Listen omfatter enkeltstående tilskudd til mottakere som er navngitt i budsjettproposisjonen (såkalte øremerkede tilskudd), enkeltstående tilskudd som departementet gir til internasjonale organisasjoner (etter avtale med andre land om samarbeidstiltak eller etter avtale med internasjonale organisasjoner) samt enkeltstående tilskudd til særskilt avgrensede formål innenfor departementets ansvarsområde. Sistnevnte tilskudd er i 2011 knyttet til kap. 1800, post 21 og kap. 1833, post 21. I enkelte tilfeller kan et tilskudd ha en karakter hvor departementet også til dels er mottaker eller bruker av en tjeneste fra prosjektet.

Departementet tildeler enkeltstående tilskudd til mottakere som navngis i de årlige budsjettproposisjoner, såkalte øremerkede tilskudd. Eksempler på slike tilskudd; Norsk Oljemuseum, INTSOK, INTPOW, Petrad, Gassnova SF, Gassco AS og Petoro AS. Øremerkede tilskudd er beskrevet i de årlige budsjettproposisjoner og det har således ikke vært nødvendig med ytterligere kunngjøringer, jf. økonomireglementet.

For enkeltstående tilskudd som departementet gir som medlem av en internasjonal organisasjon, etter avtale med andre land om samarbeidstiltak eller etter avtale med internasjonale organisasjoner, er det fastsatt særskilte unntak i økonomireglementet.

Eksempler på slike tilskudd; Nordisk Energiforskning, Gas Exporting Countries Forum (GECF), Det internasjonale energiforum (IED), bidrag til International Energy Agency (IEA).

Økonomiregelverkets kap. 6 beskriver først og fremst krav som er fastsatt for en normalsituasjon der en tilskuddsbevilgning skal fordels på en rekke søkere. Det vil imidlertid forekomme tilfeller der enkelte av punktene ikke er like aktuelle ut fra tilskuddets karakter. I henhold til økonomiregelverket skal kunngjøring foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som tilskuddsbevilgningen tar sikte på. Regelverket stiller ikke krav til formen på kunngjøring av tilskudd, men åpner for skjønn på dette punktet. Avhengig av målgruppen kan en informere allment eller målrettet.

Med bakgrunn i komiteens forespørsel om en gjennomgang og redegjørelse knyttet til alle tilskudd som departementet har gitt i 2011, er det nedenfor gitt utfyllende informasjon utover det som følger av budsjettproposisjonen knyttet til enkeltstående tilskudd som departementet har gitt i 2011. En slik redegjørelse vil det på ordinært vis vært naturlig å innta i rapporteringen til Stortinget sammen med budsjettforslaget for 2013.

- Departementet har utbetalt 100 000 USD til Massachusetts Institute of Technology (MIT) knyttet til deltakelse i MIT Joint Program on the Science and Policy of Global Change (et forskningsprogram som har et tverrfaglig perspektiv på hvordan løse globale klimaproblemer). Deltakelse i programmet gir departementet faglig input på relevante områder og tilgang på all forskning som gjøres på området av MIT. Videre gir deltakelsen også departementet tilgang på MITs analyseverktøy og MITs eksperter. Olje- og energidepartementet har siden 2008 deltatt i programmet. Ettersom dette er et forskningsprogram der midlene fra Olje- og energidepartementet kun utgjør en liten andel av det totale programmet, er dette unntatt forskrift om offentlige anskaffelser med hjemmel i § 1-3 (2) bokstav g) og der igjennom kravet til konkurranse iht. prosedyreglene i del I, II eller III.
- Departementet har iverksatt et vedtak av Nordisk Ministerråd og videreformidlet et tilskudd på 350 000 DKK til Ensi AS til gjennomføring av Nordisk Ministerråds prosjekt; BEAC-workshop innen energieffektivisering og fornybar energi. Tilskuddet er en videreformidling av et bevilgningsvedtak i Nordisk Ministerråd om å støtte en "workshop" i Barents energisamarbeidet - Barents Euro Arctic Cooperation (BEAC). Støttetaker er nevnt i det multilaterale vedtaket i nordisk samarbeid og utpekt som prosjektgjennomfører. Støtten til Ensi utbetales fra Nordisk Ministerråd via departementet.
- Departementet har på grunnlag av søknad gitt 800 000 kroner i tilskudd til Norsk institutt for skog og landskap til Interreg-prosjektet; Bioenergy Promotion in the

Baltic Sea. Prosjektet er en del av et EU-samarbeidsprogram hvor Norge er invitert til å delta i enkeltprosjekter. Støtten fra OED utgjør delfinansiering av det nasjonale bidraget til prosjektet under EUs Interreg-program. Resterende statlig delfinansiering skjer over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett til EUs Interreg-program. Vedtak om støtte til norske deltakere i prosjekter og multilaterale prosjekter under Interreg-programmet skjer etter EU-prosedyrer fastsatt i Interreg-programmet og gjennom norsk tilknytning til dette EU-programmet. Prosjektet skal bidra til økt internasjonalt samarbeid og spredning av kompetanse innen bioenergi i Østersjø-regionen.

- Departementet har på grunnlag av søknad gitt 850 000 kroner til Universitetet i Bergen knyttet til Norsk forskerskole for petroleum. Forskerskolen er et samarbeid som omfatter alle petroleumsrettede universiteter i Norge. Forskerskolen skal bidra til oppfølging og styrking av et eksisterende samarbeid i International Energy Agency (IEA) innen olje- og gassteknologi. Forskerskolen er unik i sitt slag og har et bredt samarbeid med sentrale utenlandske universiteter. Dette gjør Forskerskolen særskilt kvalifisert til å ivareta relevante oppdrag overfor IEA. Midlene inngår som delfinansiering av Forskerskolens virksomhet og vil komme til anvendelse i utforming og gjennomføring av arbeidsprogrammet til IEAs teknologisamarbeid hvor Norge er medlem og har et pågående samarbeidstiltak.
- Departementet har på grunnlag av søknad gitt 900 000 kroner i tilskudd til Nordland fylkeskommune til planprosjektet Vefsna. I forbindelse med vern av Vefsna, jf. St.prp. nr. 53 (2008-2009), ble det forutsatt at det skulle iverksettes et planprosjekt som bl.a. vil innebære en omfattende kartlegging av Vefsnas nedbørfelt for å kunne vurdere verneverdier og muligheter for skånsom kraftutbygging. I proposisjonen er det forutsatt at prosjektet blir utformet av miljø- og vassdragsmyndighetene i samråd med lokale og regionale myndigheter. Som en oppfølging av St.prp. nr 53 (2008-2009) har Olje- og energidepartementet gitt ovennevnte tilskudd til Nordland fylkeskommune for 2011. Nordland fylkeskommune har søkt om midler til planarbeidet over 3 år.
- Departementet har på grunnlag av søknad utbetalt 250 000 kroner til arbeidet knyttet til Oslo-gruppen for energistatistikk. Oslo-gruppen er oppnevnt av FN for revisjon av FNs manualer for energistatistikk for derigjennom å bedre kvaliteten og sammenlignbarheten innenfor internasjonal energistatistikk. Norge er medlem og sekretariatsansvarlig. Statistisk sentralbyrå (SSB) ivaretar det norske medlemskapet. Olje- og energidepartementet dekker etter søknad fra SSB deler av de årlige utgiftene ved sekretariatsarbeidet for FN-gruppen. Rapport fra arbeidet er publisert av FN i E/CN.3/2011/9.
- Departementet har på grunnlag av søknad gitt 2,5 mill. kroner i tilskudd til Norsk Oljemuseum til utstillingsprosjektet "Energi – problemet eller løsningen".

Dette er et samarbeid mellom berørte myndigheter, forskningsinstitusjoner, utdanningsinstitusjoner, oljeindustrien og NGOer. Norsk Oljemuseum er ansvarlig for gjennomføringen av prosjektet. Dette prosjektet er, sammen med tidligere gjennomførte prosjekter, nevnt i omtalen av tilskudd til Norsk Oljemuseum i Prop. 1. Prosjektet er betinget av at utstillingsprosjektet gjennomføres ved Norsk Oljemuseum i Stavanger. Det er dermed ingen andre relevante mottakere og Norsk Oljemuseum er kjent med denne praksisen og har tidligere mottatt støtte til gjennomføring av lignende utstillingsprosjekter ved museet som er beskrevet og rapportert i Prop. 1.

- Departementet har på grunnlag av søknad gitt 900 000 kroner i tilskudd til Zero til internasjonal CCS-virksomhet i 2011 og 1,1 mill. kroner til Bellona sitt BEST-program for fremme av CCS internasjonalt. Under kap. 1833, post 21 i statsbudsjettet for 2011 og foregående budsjettproposisjoner er det henvist til kapittel 6 i Prop. 1 S (2008-2009): *"Handlingsplan for å fremme karbonfangst og lagring som klimatiltak"*. Ett av elementene i denne handlingsplanen er å *"Auke dialogen med internasjonale miljøvernorganisasjoner, eventuelt i samarbeid med norske miljøvernorganisasjoner"*, jf. avsnitt 6.2. I Norge er Zero og Bellona de miljøvernorganisasjonene som arbeider aktivt med å fremme CCS internasjonalt. Både Zero og Bellona er kjent med ovennevnte handlingsplan og bevilgning og har søkt om prosjektstøtte til arbeid med CCS internasjonalt. Begge organisasjoner har fått tilsagn om støtte til denne virksomheten innenfor formålet og forutsetningene for bevilgningen til dette formålet.
- Departementet har på grunnlag av søknad gitt 12 500 Euro i tilskudd til Sintef Energi og NTNU for gjennomføring av Trondheim Conference on CO2 Capture, Transport and Storage 2011. Konferansen var i regi av BIGCCS International CCS Research Centre, Sintef og NTNU. Olje- og energidepartementet var én av flere hovedsponsorer og sentral deltaker på konferansen. Konferansen er nonprofit, har stor internasjonal deltakelse og vitenskapelig fokus på hele CCS-verdikjeden som knyttes til formålet som bevilgningen under kap. 1833, post 22 beskriver.

Som det fremgår av vedlagte oversikt, har Olje- og energidepartementet for øvrig i løpet av 2011 gitt tilskudd til internasjonale organisasjoner på grunnlag av søknad knyttet til enkelte prosjekter slik som:

- Near Zero Emission Coal project (NZEC) som er et samarbeid mellom Norge, Europakommisjonen og kinesiske myndigheter og hvor ansvarlig for gjennomføringen på kinesisk side er the Administrative Centre for China Agenda 21 for Ministry of Science and Technology.
- Norwegian Voluntary Contribution to ETP 2012 in relation to CCS (IEA/OECD) som er et frivillig bidrag til IEAs arbeid med Energy Technology Perspectives.
- Workshop om fangst og lagring av CO2 i Den grønne utviklingsmekanismen (UNFCCC) som er en teknisk workshop under Kyotoprotokollen for utvikling av

regler for fangst og lagring av CO₂ under Den grønne utviklingsmekanismen. Dette er et tilskudd som staten gir som medlem av en FN-organisasjon.

- CSLF Capacity Building Programme Fund som er et fond under Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF). Det globale CCS-instituttet er ansvarlig for selve gjennomføringen av en mindre andel av kapasitetsbyggingsprosjektene. United States Department of Energy, i egenskap av sekretariat for CSLF, er ansvarlig for gjennomføring av brorparten av prosjektene.

Med bakgrunn i gjennomgangen anses disponeringen av bevilgningene å ha vært i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger. Videre har forvaltningen av tilskudd gitt i 2011 etter min vurdering vært i tråd med økonomiregelverket, god forvaltningsskikk og generelle rutiner for saksbehandling i departementet.

Departementet arbeider kontinuerlig med å forbedre og kvalitetssikre interne rutiner, herunder internkontrollen knyttet til etterlevelsen av interne rutiner. Jeg viser i den forbindelse til mitt brev av 19. januar 2012 til komiteen vedrørende Dokument 1 (2011-2012). Departementet har i 2011 hatt en gjennomgang av budsjetteringen av tilskudd under ulike postgrupper i budsjettet. Dette har resultert i en del endringer som er innarbeidet i statsbudsjettet for 2012 slik at dette bedre samsvarer med bevilgningsreglementet, jf. omtale i Prop. 1 S (2011-2012).

I Prop. 1 S (2011-2012) for Olje og energidepartementet under kap. 1800 (side 32-33) heter det:

"Olje- og energidepartementet kan gi engangsstøtte til ulike prosjekter som tidligere har vært dekket under post 21. Prosjektene kan omfatte støtte til prosjekter som har et energirettet formål. Videre kan det være bidrag til gjennomføring av ulike arrangementer hvor departementet ikke står som hovedoppdragsgiver eller er mottaker av tjenesten. Det kan også gis støtte til blant annet informasjonstiltak om klima og energi."

Videre gir departementet tilskudd som skal bidra til å realisere Regjeringens handlingsplan for internasjonal fremme av fangst og lagring av CO₂. Kriteriene for bruk og tildeling av midler til dette formål er omtalt i OEDs budsjettproposisjon. I Prop. 1 S (2011-2012) for Olje og energidepartementet under kap. 1833 (side 99) heter det:

"Prosjekter og aktiviteter som mottar tilskudd skal bidra til måloppnåelse innenfor blant annet følgende områder:

- *Kunnskapsbygging, kompetanseoverføring og generell kapasitetsbygging internasjonalt*
- *Økt forståelse for CO₂-håndteringsteknologiers potensial for å bidra til reduserte klimagassutslipp.*
- *Anvendelse av CO₂-håndteringsteknologier, også utenfor Norge.*

Både norske og internasjonale aktører kan søke om tilskuddsmidler, så fremt prosjektene og aktivitetene er relevante for og i tråd med sentrale elementer i handlingsplanen, som konkretisert over”

Olje- og energidepartementet har i tillegg på sine hjemmesider et særskilt tema; ”CO2-håndtering” hvor man omtaler midler rettet mot aktiviteter som informasjonsopplegg, studier og kapasitetsbygging.

Departementet tar sikte på å fortsette arbeidet med å forbedre omtalen av tilskudd i budsjettproposisjonen og interne rutiner knyttet til forvaltningen av tilskudd mv.

Med hilsen

Ola Borten Moe

Vedlegg

Oversikt over tilskudd gitt av OED i 2011

Formål/beskrivelse	Mottaker	Kap./ post	Beløp
Driftstilskudd	Norsk Oljemusem	1800/71	9 800 000
Møteplass for industriell bruk av naturgass	Gassco AS	1825/21	3 000 000
Norges bidrag for 2011	Nordisk Energiforskning	1830/70	8 995 800
Norges bidrag for 2011	The International Energy Forum Secretariat	1830/70	USD 66 667
Norges bidrag for 2011	Gas Exporting Countries Forum	1830/70	USD 100 000
Driftstilskudd	Petrad	1832/70	1 500 000
Driftstilskudd	INTSOK	1832/70	16 500 000
Driftstilskudd	INTPOW	1832/70	4 000 000
Prosjektmidler	INTSOK	1832/70	500 000
Prosjektmidler	Petrad	1832/70	800 000
Transport og lagring av CO2	Gassco AS	1833/21	25 000 000
Administrasjon	Gassnova SF	1833/70	92 000 000
Administrasjon	Petoro AS	1870/70	264 000 000
Utstillingsprosjekt om "Energi - problemet eller løsningen?"	Norsk Oljemusem	1800/21	2 500 000
MIT Joint Program on the Science and Policy of Global Change	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	1800/21	USD 100 000
Planprosjekt Vefsna	Nordland fylkeskommune	1800/21	900 000
Nordisk Ministerråds BEAC-prosjekt	Ensi AS	1800/21	DKK 350 000
Internasjonalt arbeid knyttet til Oslogruppen for energistatistikk	Statistisk sentralbyrå	1800/21	250 000
Interreg-prosjektet Bioenergy Promotion in the Baltic Sea	Norsk institutt for skog og landskap	1800/21	800 000
Nasjonal forskerskole i petroleum	Universitetet i Bergen	1800/21	850 000
Trondheim Conferance on CO2 Capture, Transport and Storage 2011	Sintef Energi	1833/22	EUR 12 500
Internasjonal CCS-virksomhet	Zero	1833/22	900 000
BEST-program for fremme av CCS internasjonalt	Bellona	1833/22	1 100 000
Workshop on carbon capture and storage in geological formation as CDM-project activities	UNFCCC Secretariat	1833/22	USD 130 000
Norwegian Voluntary Contribution to ETP 2012 in relation to CCS	OECD (IEA)	1833/22	500 000
CSLF Capacity Building Programme Fund (South Africa)	Global CCS Institute	1833/22	USD 166 000
Near Zero Emission Coal project (NSEC), Kina	The Administrative Centre for China Agenda 21	1833/22	EUR 800 000
CSLF Capacity Building Programme Fund (South Africa)	U.S. Departement of Energy	1833/22	USD 688 700